

Museum Nagele

Jaarverslag 2023

Museum Nagele 25 jaar

Match. 1 op 1 met het Rijksmuseum

Stichting Nagele Expositie
Ring 23
8308 AL NAGELE
Te. 0527

www.museumnagele.nl
info@museumnagele.nl

Museum Nagele is geopend van donderdag t/m zondag van 13.00 – 17.00 uur

Inhoud

1	Voorwoord	3
2	Inleiding	4
2.1	Museum Nagele	4
2.2	Vrijwilligers	4
2.3	Gebouw	4
2.4	Verduurzamen	5
3	Tijdelijke exposities in 2023	5
3.1	Jubileumexpositie: Match. 1 op 1 met het Rijksmuseum	5
3.2	Een dier is ook maar een mens (1 dec. 2022 t/m 26 febr.)	5
3.3	De Kerk van morgen (1 dec. 2022 t/m 26 febr.)	5
3.4	Een kerk als publiekstrekker - toen en nu (2 mrt t/m 28 mei)	5
3.5	Nabalia (2 mrt t/m 28 mei)	5
3.6	Tulpentijd (21 april t/m 7 mei)	6
3.7	Nabij (1 juni t/m 8 okt.)	6
3.8	De kunst van bouwen (1 juni t/m 8 okt.)	6
3.9	Ondersteboven (12 okt. t/m 24 dec)	6
3.10	Een hele Kunst! (1 t/m 15 dec)	6
4	Publiciteit	6
5	Bezoekers	7
6	Financiën	7
7	ANBI en Sponsors/Vrienden/donateurs van Museum Nagele	8
7.1	ANBI	8
7.2	Sponsors/Vrienden van Museum Nagele	8
8	Het bestuur	9

1 Voorwoord

Museum Nagele 25 jaar

Dit jaarverslag gaat over 2023, het jaar dat Museum Nagele haar 25-jarig jubileum vierde. Een jaar waarin we zonder beperkingen door corona-uitbraken het hele jaar open konden en mochten zijn. Het was voor het bestuur en alle overige vrijwilligers een heerlijke ervaring dat de bezoekersstroom weer op gang kwam. Hetzelfde gold voor de interesse van diverse instellingen zoals het bankwezen, de gemeente Noordoostpolder en het bedrijfsleven voor wat betreft het voorzien in faciliteiten voor bijeenkomsten en vergaderingen. Dat dan gelijk de mogelijkheid werd benut door de vergaderdeelnemers om ons museum te bezoeken, is welhaast vanzelfsprekend. Ook de groepen studenten vonden de weg weer naar Nagele. Onze gidsen konden weer heel wat groepen mooie rondleidingen bieden, zowel intern in het museum als in het dorp.

2023 is ook het jaar waarin wij concreet aan de slag konden met de uitwerking van de Erfgoeddeal. Een speciaal benoemd projectteam vanuit het bestuur heeft heel veel tijd en energie gestoken in de planvorming voor de renovatie van de permanente expositie die hopelijk in 2024 geconcretiseerd gaat worden. Heel veel dank hiervoor.

Een zeer gewaardeerde blijk van erkenning voor een museum dat volledig draait op de inzet en kennis en kunde van vrijwilligers, was de toekenning van de W. Baarsen-prijs door Erfgoedvereniging Heemschut, afdeling Flevoland.

Wat ik zeker niet onvermeld wil laten is de medewerking aan het project Match, een project waarbij het Rijksmuseum aan 12 musea in de verschillende provincies gedurende 2 maanden een collectiestuk uit het Collectie Centrum Nederland ter beschikking stelde. Wij hadden een klimboog van Aldo van Eyck als tijdelijke toevoeging aan onze collectie. Eind juni hadden wij op een zonovergoten dag een feestelijke start met leerlingen van de basisschool. Zij hadden op hun manier de toekomst verbeeld in 3-dimensionaal werk. Hartverwarmend was de bijdrage van de leerlingen rondom de klimboog: in ca. 35 zinnen vertolkten zij het gedachtegoed van Aldo van Eyck.

Ik bedank alle vrijwilligers voor het vele werk dat verricht is. Hoe intensief men zich betrokken voelt bij 'ons museum' blijkt wel degelijk uit de grote opkomst bij vrijwilligersavonden en/of -middagen. Het is dan ook verdrietig dat een paar vrijwilligers door ziekte heeft moeten besluiten het bestuurswerk en/of gastheer-/gastvrouwschap op te geven. Rest ons niet anders dan groot respect te hebben voor het doorzettingsvermogen van allen om het museum trouw te blijven. Daarnaast zijn we blij dat het elk jaar weer lukt om nieuwe aanwas te vinden.

Persoonlijk bedank ik een ieder die het mij mogelijk heeft gemaakt om het voorzitterschap te bekleden. Ik draag het stokje over aan Liset Moerdijk per 1 januari 2024. Liset, heel veel succes met alles wat er op je pad komt als voorzitter. Het zal veel zijn met een renovatie voor de deur.

Hester Kuper
Voorzitter Museum Nagele

2 Inleiding

2.1 Museum Nagele

In Museum Nagele wordt een beeld gegeven van het ontwerp en de ontwikkeling van het dorp Nagele en haar unieke plaats in de architectuurgeschiedenis van Nederland.

Nagele is ontworpen door de architectencollectieven 'De 8' en 'Opbouw' en is een schoolvoorbeeld van 'Het Nieuwe Bouwen'. Nationaal en internationaal bekende architecten als Rietveld, Merkelbach, Van Eyck en Bakema stonden aan de wieg van het dorp. Ook tuinarchitecte Mien Ruys maakte deel uit van de groep architecten.

Het museum is gehuisvest in de voormalige rooms-katholieke kerk, gebouwd door de architecten Theo Taen en Thomas Nix.

Te zien zijn ontwerptekeningen van de architecten, documentatie, twee maquettes van Nagele en de film 'Een nieuw dorp op nieuw land' van Louis van Gasteren. Het materiaal geeft inzicht in een uniek architectuurproject en een indruk van het sociaal-maatschappelijk leven in de jaren 50.

Daarnaast zijn in de laagbouw van de kerk wisselende exposities rond het thema kunst en architectuur. Vrijwilligers verzorgen rondleidingen in het museum en door het dorp.

Museum Nagele is meer dan een museum. Het koestert het erfgoed van Het Nieuwe Bouwen. Het museum staat voor de identiteit van dit bijzondere dorp. Behalve de functie als ontmoetingsplek, draagt het museum ook in belangrijke mate bij aan het culturele leven.

2.2 Vrijwilligers

Museum Nagele is een organisatie die geheel uit vrijwilligers bestaat. Al 25 jaar, zolang als het museum bestaat, zijn er ruim 70 vrijwilligers actief. Zij zetten zich belangeloos en heel enthousiast in om het museum open te houden voor publiek en zo een stukje cultuur in Nagele te waarborgen.

Het merendeel van de vrijwilligers is gastheer of gastvrouw. Zij verzorgen één keer in de zes weken, een enkeling in de drie weken, een museumdienst samen met een collega.

Er zijn ook groepen vrijwilligers actief voor specifieke onderdelen zoals schoonmaak, onderhoud en ook voor de opening van nieuwe wisselexposities.

Daarnaast is er een groep gidsen die in verschillende talen bezoekers kunnen rondleiden, zowel in het dorp als in het museum.

De vrijwilligers worden geïnformeerd door het Museumbericht dat in 2023 6 keer is verschenen.

Aan het eind van het jaar worden de vrijwilligers, zoals elk jaar, door de bestuursleden persoonlijk bezocht met een eindejaarsattentie.

2.3 Gebouw

Museum Nagele houdt een beeldbepalend gebouw in het dorp in stand, inclusief de bijzondere claustrawand in de oostgevel, het orgel en de toren met unieke luidklok. Een uitdaging blijft daarbij het energiegebruik: bij het ontwerp en de bouw van het gebouw begin jaren 60 speelde duurzaam energieverbruik immers nog geen rol.

Het onderhoudsteam zorgt onder andere voor: assisteren bij inrichten, ondersteunen en uitruimen wisselexposities, beveiliging gebouw, hang- en sluitwerk, contacten met gemeente en onderhoudsbedrijven, waaronder een bedrijf voor onderhoud aan de luidklok en het slagwerk, het onderhoud van de buitenomgeving inclusief de vlaggen, inspectie van het schilder- en stukadoorswerk en het verduurzamen van het gebouw.

Er is een lange termijn begroting gemaakt voor onderhoud aan het gebouw. Dit omvat voornamelijk schilder- en stukadoorswerk binnen en buiten en aan de kerktoren.

2.4 Verduurzamen

Afgelopen jaar is een aantal kozijnen vervangen, er zijn 30 zonnepanelen geplaatst en een deel van het dak is voorzien van moderne dakisolatie en nieuwe dakbedekking. Energiegebruik en stookkosten hebben hoge prioriteit. Door slim inregelen van de installatie hebben we een flinke besparing in de stookkosten kunnen realiseren. Naast de dakisolatie zijn er verder helaas weinig mogelijkheden om isolatie van het gebouw te verbeteren. We zullen moeten accepteren dat door de aanwezigheid van de gezichtsbepalende claustrawand, die bestaat uit beton en enkel glas, er veel warmte verloren gaat. Aanpassingen aan deze wand zouden een enorme aantasting betekenen van het architectonische ontwerp van het voormalige kerkgebouw.

3 Tijdelijke exposities in 2023

3.1 Jubileumexpositie: Match. 1 op 1 met het Rijksmuseum

Van 30 juni t/m 3 september kwamen twaalf intieme topstukken uit het Rijksmuseum naar twaalf musea in Nederland. In elke provincie één. Museum Nagele was gevraagd de provincie Flevoland te vertegenwoordigen. Elk topstuk ontmoette in deze musea een verwant topstuk uit de eigen collectie van het museum: een perfecte Match.

In Museum Nagele werd door het Rijksmuseum een klimboog van Aldo van Eyck geplaatst; speciaal gerestaureerd voor deze Match. Dit is een prachtige Match met het iglo klimrek van Aldo van Eyck dat bij Museum Nagele buiten staat. Voor de opening hebben we samengewerkt met groep 7 en 8 van basisschool De Kring.

Bij de tentoonstelling verscheen een rijk geïllustreerd boek, met daarin een bijdrage van Vincent Ligtelijn over de Match van Museum Nagele.

Match. 1 op 1 met het Rijksmuseum werd mede mogelijk gemaakt door de Vriendenloterij. De deelname van Museum Nagele was mede mogelijk gemaakt door BPD Cultuurfonds en gemeente Noordoostpolder.

3.2 Een dier is ook maar een mens (1 dec. 2022 t/m 26 febr.)

Deze expositie toonde werk van schilder Janine van Zeeland en dichter Eppie Dam. Dieren in hun eigen wereld, geobserveerd en gevangen in schilderijen, een stem gegeven in vormvaste gedichten.

3.3 De Kerk van morgen (1 dec. 2022 t/m 26 febr.)

Een tentoonstelling met tien voorbeelden van kerken die een multifunctioneel gebruik hebben gekregen en tien voorbeelden van kerken die geheel zijn ingericht voor één nieuwe functie.

3.4 Een kerk als publiekstrekker - toen en nu (2 mrt t/m 28 mei)

In deze expositie werd het verhaal verteld van de herbestemming van de Sint Isidorus kerk naar Museum Nagele. De architectuur, het oorspronkelijke gebruik en ook de impact van de sluiting op de parochianen kwamen aan de orde.

3.5 Nabalia (2 mrt t/m 28 mei)

De Nabalia stroomde mogelijk ooit op de plek waar nu Nagele ligt: het modernste dorp van Noordoostpolder met de oudst overgeleverde naam. Nagele stond centraal bij Ilse Brul, Karen Lok en Milly Betten.

3.6 Tulpentijd (21 april t/m 7 mei)

Tijdens het Tulpenfestival was in de hal van Museum Nagele een expositie te zien met fotobeelden van tulpen, gemaakt door Alice Valk Tulpfotografie.

3.7 Nabij (1 juni t/m 8 okt.)

Alle 11 kunstenaars van de QS2 groep hadden zich laten inspireren door het werkhema 'intimiteit'; ieder met een eigen 'handschrift'. De werken waren veelal gemaakt met textiele materialen in verschillende technieken, maar ook ander materiaal werd toegepast. Aan deze expositie werkten mee Inge Bosman, Anneke Ek, Liesbeth Klein, Marijke Ouwehand, Petra Gerner, Mieke Plug, Martha de Vos-Hunneman, Liesbeth Ouwerkerk, Mieke van Breda, Grietje van Wijk en Hilly Binksma.

3.8 De kunst van bouwen (1 juni t/m 8 okt.)

Wim Zwijsen bouwt zijn werk zorgvuldig op. Met acrylverf en pen en inkt tekent hij zijn follies, rare fantasiebouwsels. Ook maakt hij gebruik van afbeeldingen van gebouwen. Ze zijn een ode aan de architect.

3.9 Ondersteboven (12 okt. t/m 24 dec)

Ondersteboven van een kleurcombinatie, van een verhaal, van de vrijheid die je voelt als je de verbeelding toelaat! Leden van de Kunstkring Steenwijkerland toonden hun creatieve objecten in gemengde technieken vanuit dit thema, de onderste laag komt boven.

3.10 Een hele Kunst! (1 t/m 15 dec)

Klei, verf in primaire kleuren, zelf mengen, Cobra, Vermeer en dit is nog maar een tipje van de sluier. Op basisschool De Kring werd hard gewerkt aan kunstproject 'Een hele kunst!' onder begeleiding van docente Ingrid van het Muzisch Centrum. De werken van de leerlingen werden geëxposeerd in Museum Nagele. Leerlingen en (groot-)ouders kwamen het werk bewonderen tijdens een echte vernissage.

4 Publiciteit

Museum Nagele ziet als taak de cultuurhistorische waarde van Nagele en het verhaal over het ontwerp en de realisatie van het dorp onder de aandacht te brengen.

Promotie van Museum Nagele en daarmee Nagele én Noordoostpolder gebeurt o.a. via persberichten, interviews voor tijdschriften en omroepen, verspreiding van folders en natuurlijk via persoonlijke contacten en netwerken. Museum Nagele is actief op sociale media en de website www.museumnagele.nl wordt actief beheerd. Op deze site is actuele en praktische informatie te vinden, evenals verdieping.

Waar mogelijk doet Museum Nagele mee met acties, zoals NLDoet (vrijwilligers werven, samen klussen uitvoeren), Rabobank (subsidiëring zonnepanelen), Rabo ClubSupport (twee extra microfoons).

Het 25-jarig jubileum, de wisselexposities en andere acties zorgen voor zeer regelmatige berichtgeving over onze activiteiten. Naast uitnodigingen naar onze vrijwilligers, vrienden/donateurs, sponsors en relaties in bijv. Nederland, Spanje, Engeland en Duitsland worden er persberichten verstuurd. Deze berichten zien we geplaatst of uitgezonden in de lokale, regionale en landelijke media en vaktijdschriften, digitale en social media en op website en social media van de exposanten.

5 Bezoekers

Na de coronaperiode zagen we de terugkeer van (internationale) architectuurliefhebbers uit o.a. Frankrijk, Zwitserland en Amerika, dagtoerisme uit heel Nederland, (oud)dorpsgenoten t.b.v. familiereünies en/of door (oud)Nagelezen enthousiast gemaakte cursisten of autoliefhebbers. Ook de zakelijke partners hadden de terugweg naar Museum Nagele weer gevonden: gemeentelijke en provinciale ambtenaren, politici uit de regio en Den Haag, het sociaal-culturele werk, etc.

We telden ruim 3300 bezoekers dit jaar. In totaal hebben we 20 groepen mogen ontvangen, die alle met gids hetzij het museum, hetzij museum én rondleiding door het dorp hebben gedaan.

De verkoop van de combitickets voor een combinatiebezoek aan Museum Nagele en Museumhuis Polman van Vereniging Hendrick de Keyser nam – evenals in 2022 - in de loop van het jaar weer toe.

6 Financiën

Exploitatie rekening 2023

Inkomsten		Uitgaven	
Entree/Rondleiding	€ 8.503	Gas, water, elektra	€ 7.913
Verhuur ruimte	€ 1.133	Onderhoud	€ 1.156
Vrienden/Donateurs	€ 4.047	Lasten onroerende zaken	€ 1.463
Sponsoring	€ 1.932	Verzekeringen	€ 2.987
Incidentele subsidies	€ 14.891	Inkoop	€ 1.710
Verkoop	€ 3.037	Expositiekosten	€ 15.255
Provisie verkoop kunst	€ 1.388	Algemene kosten	€ 3.082
Verkoop consumpties	€ 2.369	Kantoorkosten	€ 637
Teruggave energiebelasting	€ 1.786	Afschrijvingen	€ 2.896
Erfgoeddeal subsidie	€ 49.168	Rente en kosten bank	€ 319
		Erfgoeddeal: herinrichting/ renovatie dak	€ 48.934
		Mutatie voorzieningen	€ 1.734
	€ 88.254		€ 88.086
Resultaat over 2023	€ 168		

Balans per 31 december 2023

Activa		Passiva	
Bedrijfsgebouwen en terreinen	€ 1	Eigen vermogen	€ 44.063
Andere vaste bedrijfsmiddelen	€ 13.403	Reservering onderhoud	€ 36.009
Bank	€ 74.873	Kortlopende schulden/Crediteuren	€ 10.805
Kas	€ 2.600		
	€ 90.877		€ 90.877

Toelichting

In vergelijking met voorgaande jaren zijn de expositiekosten flink gestegen; dat valt te verklaren door de deelname aan het Match-project; de deelname daaraan was kostbaar maar leverde ook extra inkomsten op. De kosten van gas, water en elektra zijn, ondanks de gestegen energiekosten, lager dan voorgaande jaren; dat valt te verklaren door de opbrengsten door de zonnepanelen.

We mochten ons dit jaar weer verheugen op een groot aantal bezoekers. Voor een deel valt dat te verklaren uit de deelname aan het project Match in de maanden juli en augustus. Deelname aan het project vereiste dat bezitters van een Museumkaart en deelnemers aan de Vriendenloterij vrij toegang hadden tot het museum. Ook positief werkte de deelname van een groep kinderen van de basisschool in Nagele die met de door hun gefabriceerde kijkdozen een bijdrage hadden aan dit project. Familieleden van de kinderen konden daarna ook het museum gratis bezoeken. Ook voor de tentoonstelling 'Een kerk als publiekstrekker – toen en nu' was veel belangstelling van vrienden/donateurs/sponsors.

Vanaf het begin hebben sponsors en vrienden/donateurs van de Stichting Nagele Expositie een financiële bijdrage geleverd aan het museum. Omdat de oorspronkelijke bijdragen (toen nog in guldens) nooit aangepast waren en in verhouding tot de entreprijs relatief laag waren, is er besloten de donateurs vanaf 2024 een minimumbedrag te vragen van € 30, of € 40 voor twee personen. Daar is doorgaans positief op gereageerd en heeft per 1 januari 2024 geleid tot opzegging van slechts enkele donateurs.

7 ANBI en Sponsors/Vrienden/donateurs van Museum Nagele

7.1 ANBI

Als culturele instelling heeft Museum Nagele de zgn. ANBI status (Algemeen Nut Beogende Instellingen). Dit kan voor Vrienden/donateurs en sponsors een belastingvoordeel opleveren. Vanaf 1 januari 2012 geldt namelijk voor donateurs van culturele ANBI's een extra giftenaftrek. Meer informatie hierover op www.belastingdienst.nl onder 'bijzondere regelingen'.

7.2 Sponsors/Vrienden van Museum Nagele

Museum Nagele ontvangt geen structurele overheidsbijdrage. De bijdragen van sponsors en donateurs, donateurs worden 'Vrienden van Museum Nagele' genoemd, zijn van groot belang. Vriend van Museum Nagele kon men tot en met dit jaar al worden voor € 30 per jaar. In 2023 waren er ca.170 Vrienden aangesloten. Zij beschikken over een Vriendenkaart die hen en een huisgenoot onbeperkt toegang bood tot Museum Nagele.

Zij ontvangen elk kwartaal een persoonlijke uitnodiging voor de officiële opening van een nieuwe wisselexpositie en andere bijeenkomsten in het museum.

Dit geldt ook voor sponsors. In 2023 waren dat er 9. Dit zijn veelal bedrijven die het museum een warm hart toedragen.

8 Het bestuur

Het bestuur van Museum Nagele vergadert maandelijks. De bestuursleden hebben verschillende groepen vaste vrijwilligers om zich heen. Door diverse omstandigheden zijn er in 2023 enkele wisselingen in het bestuur geweest.

2023	Begin 2023	Eind 2023
Taak/Functie	Naam	Naam
Voorzitter	Hester Kuper	Hester Kuper
Secretaris	Vacature	Vacature
Penningmeester	Jan Broekhuizen	Jan Broekhuizen
Notulist	Lia Schelling	Lia Schelling
PR, erfgoed en archief	Anneke Zelhorst	Anneke Zelhorst
Vrijwilligers	Janet Eilander	Janet Eilander
Wisselexposities	Jelly Jousma	Monique van der Mei
Groepen/Boeking	Hester Kuper	Hester Kuper
Onderhoud/inrichten exposities	Piet van der Sar	Piet van der Sar
Onderhoud/inrichten exposities	Marten van der Molen	Marten van der Molen
Algemeen lid	Liset Moerdijk	Liset Moerdijk
Fondsenwerving, Sponsoring en Vrienden/donateurs	Vacature	Vacature